

14. januar 2022

PRESSEMEDDELELSE

Manglende ret til tegnsprogstolk forhindrer døve i at efteruddanne sig

Når man som døv vil efteruddanne sig i det danske uddannelsessystem, er der ikke nogen myndighed, der vil betale for tolkeudgifterne. Dette skævvrider døves muligheder for at efteruddanne sig på samme vilkår som hørende, da hørende trods egenbetaling af uddannelsen har mulighed for at tage en efteruddannelse i det danske samfund.

Problemet er, at man på nuværende tidspunkt ikke har ret til tolk på hverken statslige eller private efteruddannelser, da der ikke tildeles tolk til uddannelser, som ikke er SU-berettigede under den såkaldte SPS-ordning. (Special Pædagogisk Støtteordning, se note). Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK), som administrerer den specialpædagogiske støtteordning (SPS), argumenterer, at hvis der er tale om efteruddannelse eller deltidsstudie i regi af Uddannelses- og Forskningsministeriet, vil efteruddannelse af døve typisk ikke være omfattet af SPS-ordningen. Dette er også blevet bekræftet af Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) ved henvendelse.

Heller ikke i kommunalt regi under beskæftigelsesområdet er der hjælp at hente for døve, der vil efteruddanne sig. Her ville der være mulighed i forhold kompensationsloven at få tegnsprogstolk, hvis efteruddannelsen er jobrelevant og betalt af arbejdsgiveren. Problemet er, at døve ikke kan efteruddanne sig med henblik på et karriereskift til en ny branche. Man har som døv derfor ikke mulighed for at foretage et karriereskift til en ny branche.

Den eneste mulighed for at få lidt tolkebistand er at bruge den såkaldte timebank under Den Nationale Tolkemyndighed (DNTM, se note) Her har man som døv ret til 7 timers tolkebistand pr. år. Dette er selvsagt meget utilstrækkeligt i forhold til et efteruddannelsesforløb på eksempelvis et år.

En af dem, som har mærket denne ulighed på egen krop, er Helena Christina Gade. Helena har arbejdet som jurist i mange år. Hun drømmer nu om at foretage et karriereskift og

Ret til tegnsprog – hele livet

uddanne sig til præst. Uddannelsen er en ny og ikke SU-berettiget efteruddannelse. Hun har været igennem hele det ovennævnte system for at undersøge, om der er nogen myndighed, der vil betale for tolkeudgifterne. Det har været en udmattende og kringlet vej gennem myndigheder og sektorer, der hele tiden har skubbet sagen videre eller ikke har haft den nødvendige viden til at vejlede. Men fakta står klart: Hvis du som døv vil efteruddanne dig, er der ikke nogen myndighed, der vil betale for tolkeudgifterne. Det er en klar skævvridning af døves rettigheder for at efteruddanne sig på lige vilkår—med hørende i Danmark. Uligheden betyder at Helena i dag selv må prøve at sammensætte sit studieforløb. ”Jeg er fast besluttet på at gennemføre efteruddannelsen som præst. For at ’optimere’ mine muligheder har jeg derfor valgt fjernundervisning, fordi jeg har en (naiv) idé om, at der kunne findes en eller anden god app, der kan tekste underviserens videoer. Ellers er det selvstudier, der må gælde for mig. Til de fire fysiske seminarer, som vi har i dette studieår, og eksamen bruger jeg timebanken. Det rækker ikke, men det er bedre end ingenting” udtaler Helena. Hun er dog bekymret for de resterende fag, hvor fjernundervisning ikke er muligt.

I Danske Døves Landsforbund (DDL) kæmper vi for, at hvis man som Helena vil efteruddanne sig, skal man tilbydes mulighed for tegnsprogstolkning, også på en ikke SU berettiget efteruddannelse. Lars Ahlburg som er Landsformand i DDL udtaler ”Vi har i mange år kæmpet for lige rettigheder for døve, og vi fortsætter til målet er nået, til den dag døve ikke længere udsættes for forskelsbehandling”. Han fortsætter: ”Der er klare huller i lovgivningen på efteruddannelsesområdet for døve i Danmark. Helena skal selvfølgelig have mulighed for at opnå sin drøm om et karriereskift til præst uden at skulle opleve forhindringer i lovgivningen. Det er en uretfærdighed, som vi sætter fokus på i vores politiske arbejde. Lovgivningsmæssigt er det noget, som kan tage tid at ændre, men vi vil have fortsat fokus på området, indtil der er lige muligheder for døve, der vil gennemføre en efteruddannelse i Danmark”.

For yderligere information kontakt

Danske Døves Landsforbund
Sekretariatschef
Claus Staunstrup Nilsson
Mobil: 20 90 06 60
Mail: csn@ddl.dk

Danske Døves Landsforbund (DDL)

Læs mere om Danske Døves landsforbund her:
www.ddl.dk

STUK

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) administrerer den specialpædagogiske støtteordning (SPS), hvorefter der kan gives støtte til tolkebistand til de videregående

uddannelser, der er omfattet af SPS loven, Bekendtgørelse af lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser § 4, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/69>.

Den Nationale Tolkemyndighed (DNTM)

DNTM er en del af Socialstyrelsen og bevilger tolkning til hørehandicappede til sociale aktiviteter.

Læs mere her: <https://dntm.dk/index.php/tolkebruger>

Yderligere information og fakta

Der bor mere end 4.000 døve borgere i Danmark, der har dansk tegnsprog som deres modersmål. Dansk tegnsprog er et andet sprog end dansk talesprog. Det har sin egen grammatik og er ikke direkte sammenligneligt med dansk talesprog.

Dansk tegnsprog blev i 2014 af et enigt Folketing anerkendt som et dansk sprog på linje med dansk skrift- og talesprog. Arbejdet med dansk tegnsprog varetages af Afdeling for Dansk Tegnsprog, der hører under Dansk Sprognævn.